Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0586

(prof. mr. M.L. Hendrikse, voorzitter en mr. R.G. de Kruif, secretaris)

Klacht ontvangen op	10 januari 2022
Ingediend door	De consument
Tegen	ABN AMRO Hypotheken Groep B.V., handelend onder de naam Florius, gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	11 juli 2022
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

Hypothecaire geldlening. De consument is met de (rechtsvoorganger) van de bank een zogeheten levenshypotheek overeengekomen. De commissie is van oordeel dat als de consument de daaraan gekoppelde levensverzekering door afkoop beëindigt en aflost, met de bank een andere hypotheekvorm moet worden overeengekomen. De bank is dan niet gehouden om de bij de levenhypotheek overeengekomen (mogelijke) einddatum van aflossing te hanteren.

1. Procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De consument is in deze zaak vertegenwoordigd door professioneel gemachtigde de heer N.M. van der Zee van VVZ Financieel Advies Centrum.

1.3 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.4 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft (samen met zijn echtgenote) bij een rechtsvoorganger van de bank in 2000 een hypothecaire geldlening van fl. 450.000,- (€ 204.201,-) afgesloten waaraan een Waerdye beleggingsverzekering (hierna: de levensverzekering) is gekoppeld.

2.2 Op de hypothecaire geldlening zijn de Algemene Voorwaarden Voor Hypothecaire Geldleningen ASR Bank N.V. (4 maart 1998) van toepassing.

2.3 Uit de door de consument en zijn echtgenote geaccepteerde offerte van 26 januari 2000 blijkt dat de levensverzekering is afgesloten voor de duur van 28 jaar en 10 maanden.

2.4 In de hypotheekakte van 29-02-2000 is de volgende passage opgenomen:
"Artikel 1. Lening
<u>Deellening 1 Levenshypotheek (Waerdye)</u>
Schuldenaren zijn verplicht om over de hoofdsom tot een bedrag van (…) (f 340.000,00) of het onafgeloste gedeelte hiervan, (…) een rente te betalen van (…) en te voldoen in maandelijkse termijnen bij vooruitbetaling (…) behoudens het recht van schuldeisers om de rente en de rentevastperiode per (…) (01-03-2015) te herzien.
Deze deellening zal worden afgelost op één november tweeduizend achtentwintig (01-11-2028) door middel van de polis van levensverzekering, bekend onder (…), en het alsdan onafgeloste gedeelte op één maart tweeduizend vier en zeventig (01-03-2074), behoudens het recht van schuldeisers tot opeising van de (restant-) hoofdsom als verder in deze akte of na te melden Algemene Voorwaarden is bepaald.
(…)
<u>Deellening 2 Levenshypotheek (Waerdye)</u>
Schuldenaren zijn verplicht om over de hoofdsom tot een bedrag van (…) (f 110.000,00) of het onafgeloste gedeelte hiervan, (…) een rente te betalen van (…) en te voldoen in maandelijkse termijnen bij vooruitbetaling (…) behoudens het recht van schuldeisers om de rente en de rentevastperiode per (…) (01-03-2018) te herzien.
Deze deellening zal worden afgelost op één november tweeduizend achtentwintig (01-11-2028) door middel van de polis van levensverzekering, bekend onder (…), en het alsdan onafgeloste gedeelte op één maart tweeduizend vier en zeventig (01-03-2074), behoudens het recht van schuldeisers tot opeising van de (restant-) hoofdsom als verder in deze akte of na te melden Algemene Voorwaarden is bepaald.
(…)"

2.5 In oktober 2021 heeft de gemachtigde namens de consument (en zijn echtgenote) een klacht bij de bank ingediend over de einddatum van de hypothecaire geldlening.

De einddatum stond bij de bank geadministreerd tot 1 december 2028. Volgens de consument moet deze worden aangepast naar de datum, genoemd in de hypotheekaktes, van 1 maart 2074.

2.6 De bank heeft de klacht van de consument afgewezen en de consument heeft vervolgens zijn klacht aan Kifid voorgelegd.

De klacht en vordering

2.7 De consument klaagt erover dat de bank de einddatum van de hypothecaire geldlening in haar administratie niet wil aanpassen naar 1 maart 2074. Volgens hem is dat in lijn met de oorspronkelijke overeenkomst waarbij de lange duur van de geldlening bewust is overeengekomen. De bank heeft als rechtsopvolger deze datum te respecteren, ook als de consument de gekoppelde levensverzekering wenst te beëindigen. De einddatum is opgenomen in de hypotheekakte welke akte volgens de consument hierbij leidend dient te zijn. De consument stelt goede redenen te hebben om de levensverzekering te willen beëindigen, onder andere vanwege de tegenvallende beleggingsresultaten en de kosten van deze beleggingsverzekering. Het afkopen van de levensverzekering is volgens de consument ook één van de drie opties waar hij gebruik van kan maken om deze te beëindigen op bijvoorbeeld het moment dat de koersen hoog staan en hij in de toekomst een koersval verwacht waardoor de waarde van de beleggingen zal dalen. Het resterende deel van de hypothecaire geldlening zou vervolgens aflossingsvrij kunnen en mogen doorlopen tot en met de in de hypotheekakte genoemde einddatum van 1 maart 2074. De consument is van mening dat dit een redelijke uitleg is van de overeenkomst. Het was destijds juist de bedoeling dat de consument zich geen zorgen hoefde te maken over de looptijd van de hypothecaire geldlening. Het was één van de argumenten om voor deze levenshypotheek te kiezen.

2.8 De consument acht de bank gehouden mee te werken aan zijn wens om de levensverzekering (voortijdig) te beëindigen, waarbij het kapitaal gebruikt wordt om de geldlening af te lossen, en te accepteren dat het resterende deel van de geldlening tot 1 maart 2074 (aflossingsvrij) blijft doorlopen. De consument houdt de bank daarnaast aansprakelijk voor het (eventuele) financiële nadeel als gevolg van de waardedaling van de beleggingen in de levensverzekering vanaf oktober 2021 totdat voornoemde omzetting is uitgevoerd. De consument heeft immers in oktober 2021, toen de koersen hoog stonden, al om de aanpassing verzocht terwijl de bank daaraan, naar zijn mening dus onterecht, niet heeft willen meewerken. Afhankelijk van de waardeontwikkeling van de beleggingen kan deze schade hoger of lager worden. De consument heeft zijn financiële schade bij het indienen van de klacht bij benadering begroot op € 4.983,-.

Het verweer

2.9 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Waar gaat het om?

3.1 De commissie ziet zich gesteld voor de vraag of de einddatum van de hypothecaire geldlening van de consument door de bank aangepast moet worden naar 1 maart 2074. De commissie is van oordeel dat de bank dit niet hoeft te doen en licht dat als volgt toe.

Wat is overeengekomen?

3.2 De hypothecaire geldlening van de consument betreft een zogeheten levenshypotheek. Dit betekent dat de levensverzekering aan de overeenkomst van geldlening is gekoppeld. Het gaat om een gemengde levensverzekering die zowel bij voortijdig overlijden van (één van) de verzekerde(n) als op de einddatum een bedrag uitkeert. Met de bank is overeengekomen dat het in de levensverzekering, door middel van beleggingen, op te bouwen kapitaal aangewend moet worden voor het aflossen van de geldlening. De levensverzekering van de consument (en zijn echtgenote) is afgesloten voor de duur van 28 jaar en 10 maanden. Uit de hypotheekakte volgt voorts dat als de waarde van de levensverzekering na expiratie onvoldoende is om de gehele geldlening af te lossen, het alsdan onafgeloste deel op (uiterlijk) 1 maart 2074 afgelost moet worden.

3.3 De commissie is van oordeel dat de consument weliswaar de mogelijkheid heeft om de levensverzekering voortijdig af te kopen, maar dat daardoor de hypotheekvorm wijzigt. Op dat moment is geen sprake meer van een levenshypotheek, maar zal met de bank een andere hypotheekvorm moeten worden overeengekomen. De bank is in dat geval dus niet gehouden om de hypothecaire geldlening (aflossingsvrij) tot 1 maart 2074 door te laten lopen. Alleen als de consument de levensverzekering tot de einddatum aanhoudt, kan de situatie ontstaan dat het restant van de hypothecaire geldlening vanaf 1 december 2028 aflossingsvrij moet worden voortgezet als de einduitkering van de levensverzekering onvoldoende blijkt om de gehele geldlening af te lossen. Voor dit resterende deel geldt dan dat de looptijd wordt verlengd tot 1 maart 2074, zoals de bank ook heeft bevestigd.

Beleggingsrisico?

3.4 Hoewel de commissie begrijpt dat de consument de levensverzekering voortijdig wenst te beëindigen omdat de kapitaalopbouw in deze verzekering plaatsvindt op basis van beleggen met het beleggingsrisico geheel voor zijn rekening, leidt dat niet tot een ander oordeel. Het is aan de consument zelf om zijn (beleggings)risico's in te schatten en daarover, al dan niet in overleg met zijn adviseur, een besluit te nemen. Hoewel de bank de einddatum van de hypothecaire geldlening niet heeft willen aanpassen conform het verzoek van de consument, is gesteld noch gebleken dat de bank (ook) niet heeft willen meewerken aan de afkoop van de levensverzekering of dat onmogelijk heeft gemaakt. Dat de consument daarbij niet heeft willen accepteren dat de hypotheekvorm zou wijzigen, komt voor zijn eigen rekening en risico. De commissie is van oordeel dat de bank daarbij geen verwijt kan worden gemaakt. Voor zover de consument heeft aangevoerd dat de bank gelet op zijn belangen hem coulance halve tegemoet dient te komen, is de bank dat niet verplicht en kan dat dus ook niet worden afgedwongen.

3.5 De commissie is van oordeel dat de bank geen (toerekenbaar) tekortkoming kan worden verweten. Voor de door de consument gestelde (mogelijke) schade, kan de bank niet aansprakelijk worden gehouden.

Vergelijkbare gevallen?

3.6 Voor zover de bank in andere (vergelijkbare) zaken in het verleden wel de einddatum heeft aangepast naar de in de hypotheekakte vermelde datum, heeft de bank daarover verklaard dat dat achteraf bezien ook in die gevallen niet de bedoeling is geweest en dat de consument daar voor zijn zaak geen rechten aan kan ontlenen. De commissie volgt de conclusie van de bank dat uit mogelijk eerder handelen van de bank in andere zaken niet kan worden afgeleid dat de bank in het geval van de consument ook gehouden zou zijn de economische looptijd aan te passen naar de in de hypotheekakte genoemde (mogelijke) einddatum.[1]

3.7 De overige door de consument aangevoerde gronden leiden niet tot een ander oordeel. De conclusie is dat de klacht ongegrond is en de vordering moet worden afgewezen.

[1] Vergelijkbaar 3.5 van GC Kifid 16 mei 2022, 2022-0394.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Kifid als wordt voldaan aan de vereisten van regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 1 maand na de verzenddatum van de uitspraak een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie vanaf 1 april 2017, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl